

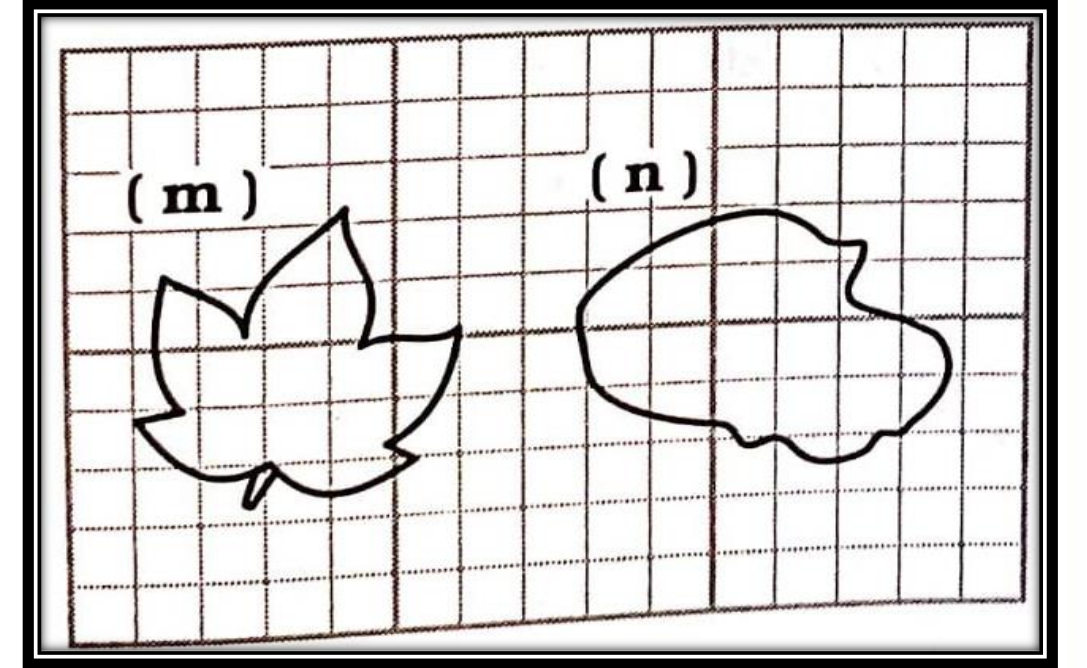
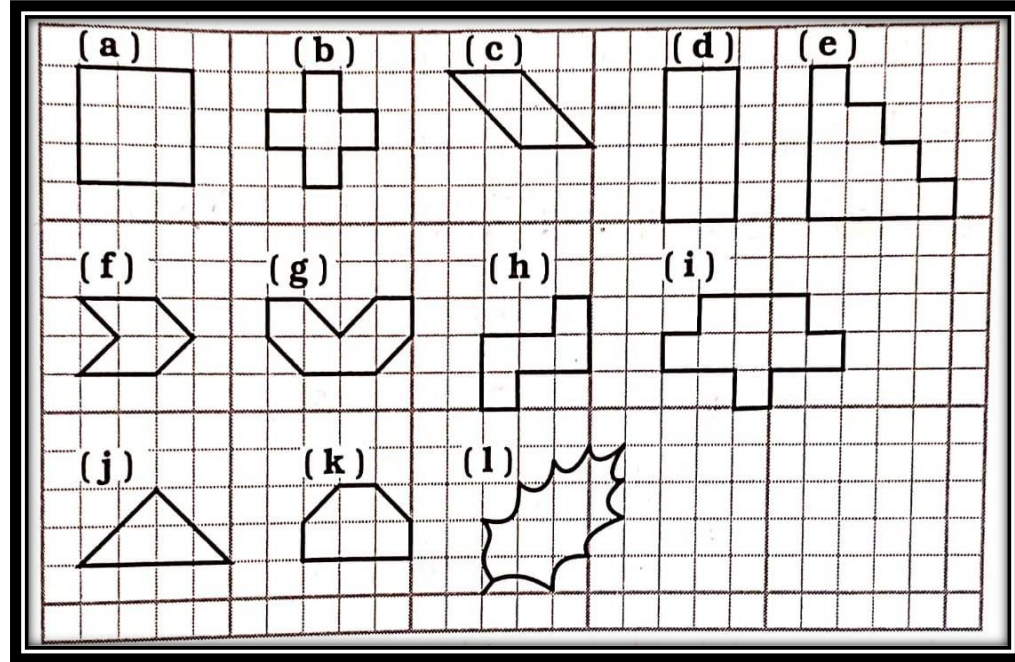
ઘોરણ - 6 ગણિત

પ્રકરણ – 10

માપન

સ્વાધ્યાય – 10.2

1. નીચેની આકૃતિઓનાં ક્ષેત્રફળ આવરિત ચોરસની ગણતરી કરીને મેળવો :

(a) આકૃતિમાં સમાયેલા આખા ચોરસની સંખ્યા = 9

$$\therefore \text{ક્ષેત્રફળ} = (9 \times 1) \text{ ચો એકમ} \\ = 9 \text{ ચો એકમ}$$

(b) આકૃતિમાં સમાયેલા આખા ચોરસની સંખ્યા = 5

$$\therefore \text{ક્ષેત્રફળ} = (5 \times 1) \text{ ચો એકમ} \\ = 5 \text{ ચો એકમ}$$

(c) આકૃતિમાં સમાયેલા આખા ચોરસની સંખ્યા = 2

આકૃતિમાં સમાયેલા અડધા ચોરસની સંખ્યા = 4

$$\therefore \text{ક્ષેત્રફળ} = (2 \times 1 + \cancel{4}^2 \times \cancel{\frac{1}{2}}) \text{ ચો એકમ}$$

$$= (2 + 2) \text{ ચો એકમ}$$

$$= 4 \text{ ચો એકમ}$$

(d) આકૃતિમાં સમાયેલા આખા ચોરસની સંખ્યા = 8

$$\therefore \text{ક્ષેત્રફળ} = (8 \times 1) \text{ ચો એકમ} \\ = 8 \text{ ચો એકમ}$$

(e) આકૃતિમાં સમાયેલા આખા ચોરસની સંખ્યા = 10

$$\therefore \text{ક્ષેત્રફળ} = (10 \times 1) \text{ ચો એકમ} \\ = 10 \text{ ચો એકમ}$$

(f) આકૃતિમાં સમાયેલા આખા ચોરસની સંખ્યા = 2

આકૃતિમાં સમાયેલા અડધા ચોરસની સંખ્યા = 4

$$\therefore \text{ક્ષેત્રફળ} = (2 \times 1 + \cancel{4}^2 \times \cancel{\frac{1}{2}}_2) \text{ ચો એકમ}$$

$$= (2 + 2) \text{ ચો એકમ}$$

$$= 4 \text{ ચો એકમ}$$

(g) આકૃતિમાં સમાયેલા આખા ચોરસની સંખ્યા = 4

આકૃતિમાં સમાયેલા અડધા ચોરસની સંખ્યા = 4

$$\therefore \text{ક્ષેત્રફળ} = (4 \times 1 + \cancel{4}^2 \times \cancel{\frac{1}{2}}) \text{ ચો એકમ}$$

$$= (4 + 2) \text{ ચો એકમ}$$

$$= 6 \text{ ચો એકમ}$$

(h) આકૃતિમાં સમાયેલા આખા ચોરસની સંખ્યા = 5

$$\therefore \text{ક્ષેત્રફળ} = (5 \times 1) \text{ ચો એકમ}$$

$$= 5 \text{ ચો એકમ}$$

(i) આકૃતિમાં સમાયેલા આખા ચોરસની સંખ્યા = 9

∴ ક્ષેત્રફળ = (9×1) ચો એકમ

= 9 ચો એકમ

(ii) આકૃતિમાં સમાયેલા આખા ચોરસની સંખ્યા = 2

આકૃતિમાં સમાયેલા અડધા ચોરસની સંખ્યા = 4

∴ ક્ષેત્રફળ = $(2 \times 1 + \cancel{4}^2 \times \cancel{\frac{1}{2}}_2)$ ચો એકમ

= $(2 + 2)$ ચો એકમ

= 4 ચો એકમ

(k) આકૃતિમાં સમાયેલા આખા ચોરસની સંખ્યા = 4

આકૃતિમાં સમાયેલા અડધા ચોરસની સંખ્યા = 2

$$\therefore \text{ક્ષેત્રફળ} = (4 \times 1 + \cancel{2} \times \frac{1}{\cancel{2}}) \text{ ચો એકમ}$$

$$= (4 + 1) \text{ ચો એકમ}$$

$$= 5 \text{ ચો એકમ}$$

(I) આકૃતિમાં સમાયેલા આખા ચોરસની સંખ્યા = 3

આકૃતિમાં સમાયેલા અડધા ચોરસની સંખ્યા = 4

આકૃતિમાં સમાયેલા અડધાથી વધારે ચોરસની સંખ્યા = 3

આકૃતિમાં સમાયેલા અડધાથી ઓછા ચોરસની સંખ્યા = 1

$$\therefore \text{ક્ષેત્રફળ} = (3 \times 1 + \cancel{4}^2 \times \frac{1}{2} + 3 \times 1 + 1 \times 0) \text{ ચો એકમ}$$

$$= (3 + 2 + 3 + 0) \text{ ચો એકમ}$$

$$= 8 \text{ ચો એકમ}$$

(m) આકૃતિમાં સમાવેલા આખા ચોરસની સંખ્યા = 7

આકૃતિમાં સમાવેલા અડધા ચોરસની સંખ્યા = 0

આકૃતિમાં સમાવેલા અડધાથી વધારે ચોરસની સંખ્યા = 7

આકૃતિમાં સમાવેલા અડધાથી ઓછા ચોરસની સંખ્યા = 4

$$\therefore \text{ક્ષેત્રફળ} = (7 \times 1 + 0 \times \frac{1}{2} + 7 \times 1 + 4 \times 0) \text{ ચો એકમ}$$

$$= (7 + 0 + 7 + 0) \text{ ચો એકમ}$$

$$= 14 \text{ ચો એકમ}$$

(n) આકૃતિમાં સમાયેલા આખા ચોરસની સંખ્યા = 9

આકૃતિમાં સમાયેલા અડધા ચોરસની સંખ્યા = 0

આકૃતિમાં સમાયેલા અડધાથી વધારે ચોરસની સંખ્યા = 9

આકૃતિમાં સમાયેલા અડધાથી ઓછા ચોરસની સંખ્યા = 6

∴ ક્ષેત્રફળ = $(9 \times 1 + 0 \times \frac{1}{2} + 9 \times 1 + 6 \times 0)$ ચો એકમ

= $(9 + 0 + 9 + 0)$ ચો એકમ

= 18 ચો એકમ

Thanks

For watching